

„Soča“ izhaja vsak petek in velja
s pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
lanih“ se plačuje za navadno tistop-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po
10 kr. v Gorici v tobakarnici v go-
sposki ulici, blizu „treh kron“, na
starem trgu; in nunski ulici; v Trstu
v tobakarnici: Via della caserma št. 3.
in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo
uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski
diskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“
na Korošnji v Stica - vi hiši št. 10 II.
nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim nepremožnim se naročnina
zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Der deutsche Schulverein.

Taaffejeva vlada je imela prvi dan svojega na-
stopa načelne nasprotnike v pristaših prejšnjih vlad.
Še ko so sedeli ministri ustavoverske vlade okoli
Taaffeja, so začeli zdaj prekrščati nemški nacionalci
kričati, da Taaffe dela Nemcem krivico. Ko je po-
tem sedanja vlada razglasila za Pemsko poseben odlok,
vsled katerega naj bi sodnije na Pemske uradovale
v obeh deželnih, to je v nemškem, pa tudi v češkem
jeziku, zagnali so prejšnji ustavoverci tak hrup po
Avstriji in zlasti tudi po pruski Nemčiji, kakor da
bi Taaffe hotel vse avstrijske Nemce potujčiti in uni-
čiti. Ta krik pa ni imel nobene podloge, ker se Nem-
cem ni zgodila ne takrat, ne do današnjih niti naj-
manjša krivica, bodi si od sedanje vlade, bodi si od
slovenskih narodov. Ali nemški nacionalci so zviti,
in judovski časniki so jim za njih zvijače največi po-
magati.

Avstrijski nemški nacionalci imajo namreč svoj
poseben političen program, ki je osnovan po narod-
nostnem principu pruske Nemčije. Oni ne delajo sa-
mo zato, da bi sami gospodovali, dokler so pod Av-
strijo, ampak oni delajo naravnost propagando za
Nemčijo po določenem načrtu, kakor so se bolj ali
manj jasno izrazili ob raznih prilikah. Vendar ne ma-
rajo prenevrnetno postopati; zato iščejo vedno zuna-
njih povodov, najsi bodi ti še tako oddaljeni. Taaffe-
jeva vlada jim sicer ni dala takih povodov, da bi bila
največa zatiralca nemške narodnosti. Sami tega ne
verjujejo in se v peklenski zvijači za hrbtom smejejo,
ko tako zunanji svet slepe. In da se nemški narod
v Prusiji in deloma tudi pri nas dá slepiti, je umev-
no, ker Nemci nemškega cesarstva bi sami radi še
velik del Avstrije odkrhnili za povečanje nemške slave.

Ali ni iz te načelne politike v Nemcih, pri nas
in v Prusiji, razvidno, da je lahko delati propagando
za Nemčijo? Ali ni vse v korenini napravljeno, takó
da najmanjša zunanja prikazen utegne zdreti celi apa-
rat ali stroj v zmislu velike politike?

Brez drugih pojasnil je tedaj umeti, da so kri-
ke avstr. ustavovercev z veseljem sprejeli v veliki
Nemčiji, ko so začeli nad Taaffejem razsajati. Ljud-
stvo pruske Nemčije, ki zajema poročila iz listov, pi-
sanih v zmislu nemške propagande, je rado verovalo,
kakor da bi bilo nemštvo v Avstriji v nevarnosti za-
rad Taaffeja. Hajdi, tu je bilo železo gorko, treba
je bilo naprej kovati! Takoj so si osnovali avstrijski
prusaki društvo, ki bi imelo izmišljeno nevarnost od-
stranjevati, zatirati. To društvo so krtili z imenom
nemško šolsko društvo ali v svojem jeziku „der
deutsche Schulverein“. Po takem je jasno, da je to
društvo ustanovljeno za nevarnost, katere v Avstriji
ni, po takem je to društvo za Nemce brezpotre-
bno in jim dela v moralnem oziru celó nečast, ker
je osnovano z lažjo. To društvo tedaj nima namena
zares nemštvo varovati, ampak nemštvo širiti
čez meje, kjer je nemški narod dosedaj naseljen,
utrjen ali raztresen. Ravno v tej nameri pa je apri-
ori to društvo nevarno drugim sosednim narodom ali
takim, ki morajo živeti v dotiki z Nemci. Po takem
to društvo ni nedolžno ali opravičeno, in kdor to dru-
štvo poštevka kot kaj indiferentnega, prezira politično
in sicer krivično in nevarno moč, ki prihaja iz na-
mena tega društva. To nevarno moč si morajo druge
narodnosti zapomniti, ne pa mirno ali celó velikodušno
gledati na društvo, češ, kaj bo nam škodovalo. Na-
sledkov v sedanosti ni mogoče spredvideti ali na de-
belo ogledati; ali pomniti je, da narodnostni princip
je današnji dan občutljiv, in ravno za ta del je ozna-
čeno društvo dovolj močno, da temu načelu pot na-
pravlja in gladi.

Ko bi hoteli avstr. prusaki, našli bi povod za
razširjenje svojega schulvereina po vsej Avstriji. V
Avstriji so namreč po sedanji vsakovrstni organizaciji
nastavljeni nemški uradniki tudi po nenemških pokraji-
nah. Nemec ima ali kot uradnik ali kot obrtnik, trgovec
itd. svoje ude in družine po vsej Avstriji. Dosledno
bi morala nemška propaganda skrbeti po vseh kotih
avstrijskih za vse družinice, v katerih se pretaka ne-
koliko nemške krvi. Ali tukaj je zopet treba spomi-

njati se prvotnega, pa ne razodetega namena schul-
vereinu. V nemškem velikem programu niso začrtane
vse avstr. pokrajine. Geografsko položje ne nese, da
bi hoteli Nemčija vse pogoltiti. Iz tega je n. pr.
umevno, da se nemški nacionalci ne brigajo veliko
ali nič za Galicijo! Na srca pa so jim poleg čis-
to nemških pokrajin druge pomešane, pa sosedne
pokrajine. Med temi so tudi Pemska in vse slovenske
dežele. Zatorej mi že naprej vemo, da, kar se še ni,
se bo širil schulverein na prvem mestu po imenova-
nih avstrijskih deželah. Čehi so krepek in po številu
močan narod. Oni se lahko ustavljajo z enakim orož-
jem, in v resnici so ustanovili takoj enako društvo,
ki bo dejansko upiralo se nameram nemškega društva.
Mi Slovenci smo pa ubogi in potem še razkosani. Pri
nas še mislijo ne na tako društvo, ki bi delalo za-
jezo nemškemu društvu, in vendar bo treba mi-
sliti tudi na to, ako hočemo nevarnost od te stra-
ni zatreti. Pri nas bo treba toliko večje organizacije
za ta del, kolikor bolj se naše pokrajine tujčijo po
dozdanjih vladnih ustrojih. Nikakor pa ni misliti, da
se nemški schulverein pri nas ne bo širil. Ravno Slo-
venci so izvoljeni za to propagando, kakor smo ravno
naglašali, ker prihodnja Nemčija hoče tudi naše o-
zemlje zajeti in objeti. Resnica je, da so schulverein-
ci skoro prve poti storili na Štajarsko in Kranjsko;
resnica je, da se schulvereinci veselje v svojih poro-
čilih ravno gledé na Kranjsko, kjer po njih prepri-
čanjí schulverein že rodi sadove, zlasti tudi zaradi ko-
rupcije v šolstvu in tu tudi med učitelstvom. Ravno
prvi načelnik Weitloff schulvereina je v tem obziru
svoje posebno veselje izrazil. To veselje izvira od tod,
da so schulvereinci sami mislili, da jim bo težavnost
šlo izpod rok ravno na Kranjskem, kjer je 95% slo-
venskega prebivalstva. Za Koroško se še veselje ne,
ker tu se nimajo bati izgubljenih ovčic, ki so po njih
mislih že dobljene.

Za Primorsko pa so se dolgo obotavljali, ker bi
se ne sprli radi z laškimi prijatelji. Vendar so si u-
stanovili tudi v Trstu že svojo podružnico, in po-
slednjih 14 dni dobili smo enako podružnico tudi v
Gorici.

Naj povemo, da nemški schulverein šteje v vsem
svojem obsegu že kakih 30.000 udov! Podružnic, ki
se imenujejo „Ortsgruppe“, je že zdaj nad 250. De-
narja pa so dobili že več kot 200.000 gold. Takó ve-
like zneske so si nabrali z beračenjem po pruski
Nemčiji, potem pa po Avstriji. Redne doneske dobi-
vajo od posamičnih udov. Takih udov ima Goriška
ortsgruppe že 105, in gotovo se še pomnože.

Mi smo večkrat slišali, da na goriških srednjih
šolah imamo dva ravnatelja, ki nista prijazna sloven-
ski narodnosti, in ki se najbolj bojita, da bi uvedla
vlada v srednje šole nekaj več kot nič slovenščine.
Vendar se pa nam čudno, zeló čudno zdi, da sta ravn-
no ista dva ravnatelja ustopila ne samo v schulverein,
ampak celó na čelo goriške ortsgruppe! Ravnatelj
gimnazijski, ki je neki pruskega rodu, je prevzel pred-
sedništvo označenemu društvu! Takó vsaj smo slišali,
in slišali smo, da so večinoma uradniki v odboru
tega društva in v društvu. Med uradniki pa je mnogo
tujcev; tedaj tujci hočejo vedeti za naše potrebe, za
nevarnost nemštva na Goriškem!

Kdaj so se tukaj Nemci proganjali? Kdaj so se
povsem nemške šole spreobrile, da bi dobile
vsaj nekoliko tako lice, kakor ga zahteva pravica in
narodnostna potreba? Ali se ne mlati ravno v goriški
najnižji šoli zdaj nemščina v večji meri kot v najhuj-
ših časih!

Ali se ne podučuje nemščina celó nepostavno v
veči meri v Gorici in pa na kmetih? Ali ni na naših
šolah na vzgor in navzdol povsod skrbjeno samo za
Nemce, kakor da bi ne živele v naši deželi tudi druge
narodnosti? Pa nehajmo s takimi prašanji, katera bi
utegnila še globokeje zaseči. Mi smo tukaj dovolj do
korenine označili nemški schulverein. To označbo
smo tukaj podali onim, ki imajo vajeti našega
naroda v rokah. Te opominjamo zaresno, da se
spominjajo v svojem postopanju naših principijalnih
opomb. Te opazke pokladamo tudi našemu učitel-
stvu na srce.

O naših učiteljih in učiteljicah govoré po slo-
venskih pokrajinah samo častno, kakor takih, ki imajo
srce za narod in našo mladino na pravem mestu.
Primorsko učitelstvo je uvrščeno tudi v naših očeh
med pošteno narodnjaštvo. Velika večina tega častit-
ljivega stanu se trudi pri nas v potu svojega obraza
za srečnejši zarod slovenski. In ako se bo tako trdno
držalo, bomo mi in bo naša inteligenca skrbela, da
bo učitelstvo kolikor mogoče vsaj častno plačilo u-
živalo od ubogega naroda našega. Vendar pa ne mo-
remo zamolčati, da so nekateri učitelji premeški, pre-
bojazljivi, in da se nekteri preveč poklanjajo in ukla-
njajo, kjer jim tega še treba ni! Žal nam je za do-
bro ime učiteljskega stanu na Primorskem, da se med
njimi neke kukavice nahajajo, ki temu obče dobremu
imenu nečast, narodu škodo delajo.

Žal nam je, ker bi utegnili vsled tega dobri in
trdni učitelji trpeti. Goriški dopisnik „Novic“ je v
šolstvu dobro podkovan, in narodnjakom ne očita hu-
dega, če ni prepričan. Žal nam je zaradi učiteljskega
samega, da je moral isti dopisnik zabeležiti v pošte-
nih „Novicah“ nekaj, česar bi mi še radi vedeli ne, ne
samo da je poprek resnično. V dopisu iz Gorice se
namreč bere v „Nov.“ od 2. nov. 1881 izmed drugim
to-le: „Uže skoz več let se porazdeljuje na Goriškem
po 2000 gld. na leto med tiste ljudske učitelje, ka-
teri v izrednih (tu pa tam tudi v rednih) urah nem-
ški jezik učijo. Na posamezne učitelje pride po 25-50
gld. remuneracije, ki jo dovoljuje ministerstvo. Odsih
mal pa si sl. ministerstvo lahko prihrani svojih 2000
gld. Imamo namreč od 28. t. m. tudi v Gorici glasov-
viti nemški schulverein... Pa ne, da bi želel jez. smrti.
„schulvereinu.“ Kaj bi rekli naši učitelji?“

Zadnji prašaj in klicaj priča, da tudi pri nas je
nekaj marog med učitelstvom. Mi menimo, da zaradi
letnih 25—50 gld., ktere si mora človek še trdo za-
služiti, se pravi narodni učitelj ne maže rok!

Imenovana podpora za nemški poduk je sicer doha-
jala od vlade, tedaj iz rok, ki hočejo skrbeti za avstrijske
interese, dasi po krivih in nam krivičnih potih. Ali
ravno to, da so nekateri učitelji sploh prejemali pod-
poro, nam dá hudó, ker so se principijalno zagrešili,
in ker nam vzbuja strah, da se principijalno po isti
poti zagreše tudi nasproti schulvereinu. Naj torej po-
mislijo učitelji, kaj pomeni schulverein, ko bi jim a-
gitoriji ponujali podpore, ki se je nabirala tudi po
pruski Nemčiji. To je dovolj, in kdor se tega ne
ustraši, ta se z lahko vestjo izbrise izmed narodnih
učiteljev. In kakor mi narodne učitelje po pravici zeló
spoštujemo in ljubimo, enako bomo brezobzirno javno
zabeležili one, ki bi podporo prejemali od društva, ki
hoče naš narod še po posebni poti osrečevati!

Kranjski Nemci niso imeli denarja v dež. zboru,
da bi d. j. lili kranjskim kmetom kmetijsko toliko po-
trebno šolo; za nemški poduk pa so bili takoj rado-
darni. Iz tega se vidi, kakó so nam prijatelji tisti,
ki se prištevajo med schulvereince ali njih prijatelje.

Edino, česar se imamo od schulvereincev učiti, je
to, da se organiziramo po njih zgledu proti
njim. O tem pa o priliki.

Dopisi.

Iz Bovca, 6. nov. (Izv. dop.) Due 30. okt.
imeli smo Bovčanje lepo, nenavadno slovesnost, ta
dan obhajala je namreč bovška podružnica veteran-
skega društva za Goriško in Gradiščansko svojo ob-
letnico. Uže rano jutro tistega dne naznanjal je ve-
seli grom možnarjev, da je naš praznik, saj tako so
ga vrli naši veterani obče in ponosno imenovali, na-
stopil. Ob 7. bila je v farni cerkvi slovesna sv. maša,
ktere so se udeležili veterani in corpore pod povelj-
stvom obče preljubljenega podružnični poveljnika g.
Fr. Vittori-ja, c. k. davkarja. To sv. mašo povelje-
valo je lepo ubrane cerkovne petje, navdušeno peta
cesarska pesem, gromenje možnarjev.

Med strelom možnarjev se zberejo veterani tudi
popoldne in sicer, v krčmi društvenika g. J. Foga,

kjer je bila dvorana primerno oplešena s cesarjevo in cesarično podobo, avstrijskimi in narodnimi zastavami.

Ko nastopi obča in živa navdušenost med obilo zbranimi veterani, prične poveljnik g. Fr. Vittori vrsto napitnic, ter v navdušenem govoru nazdravlja cesarju, cesarski hiši in ljubi Avstriji.

Na to napije župan in društvenik g. M. Jonko društvu in njegovim vrlim voditeljem, ter želi društvu največji vseh.

Potem prime naš vrli častni ud g. Alojzij Sorč, c. k. poštar za čašo in pravi: Častiti in vrli Veterani! Ne vlad težavnih vojaških dolžnosti imam pravico in čast tukaj med Vami biti; ampak z vami en duh, ena misel mi samkej dovoljuje. Vidite dragi: tam na častnem mestu cesarsko zastavo. Bratje! Okoli te ste se vselej v lepih kot hudih dnevih radostno zbirali, in to vedno za ljubo nam Avstrijo ter nje visokega vladarja.

Tako hočemo tudi danes, kot vedno delati, čisto nič nas v tem ne plaši, saj domovinska dolžnost nam je sveta. A tudi drugej, slovensko-narodni zastavi, hočemo biti zvesti; saj smo slovenski sinovi, in ker je ona napojena z našo krvjo, prelito za milo Avstrijo. Da, da, bratje, tako se hočemo ravnati danes, kot vselej. V to naj Bog pomodi.

Te in še druge napitnice bile so navdušeno sprejete.

Društvo veteranov goji domovinski duh, je vrla in pomenljivo, zlasti tudi za naš kraj, in celi deželi v čast, torej vsega priporočila vredno. Častiti duhovni, gg. župani in drugi veljavni možje! na noge, torej podpirajte z vso močjo to patrijotično društvo.

Veseli me jako, da bovska podružnica že nekaj časa prav vrla napreduje. Torej, na zdar!

Ivanigrad, 4. nov. (Izv. dop.) (Letina, poti.) Tožili smo se druga leta, da imamo malo pridelkov, a kaj bomo rekli letos? Žito je slabo obrodlilo, ajde ne bode niti semena, ker jo je suša zadrževala in prezgodnja slana ostalo pobrala; tako slaba je, da se je na več krajih niti ne bere, in vendar ajda nam je dajala izvrstno podporo. Pridelki naši so vsem nezgodam izpostavljeni, in posebno Kras elementarne nesreče rade obiskujejo. Kar nas ne nadleguje toča in suša, pa še povodnji odnašajo rodovitno zemljo z naših strmih njiv v nenasitljiva brezna. Za vse naše nesreče se nikdor ne zmeni, ampak neusmiljeno ne gleda na bedo iztirjavajo se davki, in plačati bode treba, če ima kmet podati zadnji rep, ubogo "Lisko" iz bleva. — Pač, količni so bili enkrat davki in sedaj! Doklade za vojaštvo, doklade šolske, cestni odbor porabi mnogo naših žuljev, in kaj imamo od tega? Zares, le malo se vidi dobrot! Pojdi, predragi prijatelj, koder hočeš, povsod so slabe poti, in cestnarji, menim bi bili pri tem naj več krivi, ker prelehkro služijo plačo. Ceste se posipljajo z blatom in zemljo in ne z drobnim gruščem, kar pot še pokvari, mesto da bi jo zboljšalo in utrdilo. To pregreho nahajamo povsod. Tu in tam bi se morale ceste razširiti; saj plačujemo vendar lepe odstopke zato, da se nam vzderžujejo, in komunikacija je vendar med prvimi, kar more povzdigniti blagostanje kake dežele.

Pelji se, predragi prijatelj, iz Gorjanskega na Ivanigrad, od tam v Sveto, ali pa iz Svetega čez "Germek" na skladovno Skrbinsko cesto, da tukaj boš strm! Če se dva voza srečata, eden mora čez zid v njivo ali senošet, tako ozka je ta pot, da ne more hoditi voznik zraven volov, in še nedavno pripetila se je ravno na istej poti nesreča, katero bi bil nek kmet kmalu s življenjem plačal. To pot rabijo Ivanigradci, Presirci, Svečani pa posebno, in vendar nikdor se ne zmisli, da bi kjer si bodi potrkali za podporo, da bi se omenjeni klanci razširili, ki delajo posebno obč. predstojnikom največ sramoto in škodujejo prometu posebno Svečanov. Naj se vendar požuri slav. gospodarski svet v Svetem in naj naprosi sl. cestni odbor za podporo, kateri bode skoro gotovo kaj v ta namen privolil. Občinarji bodo, kakor sem sam čul, tudi radi pripomogli k izpeljavi tega prepotrebne delu, da se konečno vendar reši želja tolikih posestnikov, kateri cesto nujno potrebujejo. —r.

Iz bovškijh hribov, 5. nov. (Izv. dop.) (Razne stvari.) Kakor znano, zahteva korist in veljava Trsta poleg južne vsaj še eno drugo železnico, in sicer se namerava v ta namen, a v nje korist "Rodolfovo železnica" stegniti od tega primorskega mesta. Za to se ima več črt, a med te spada tudi ona čez Predel. Ta je za naše Goriško prevelikega pomena, je pa tudi najkrajša linija zveze severa s Trstom. V več deželnih zborih se je ondan obravnavalo za tako železnico, a seveda pri vsem po dotičnih interesih. Potemtakem je tudi nam Goricanom ter in javnim možkom na noge treba. Na noge pravim, ker potreba in važnost je velika.

V Bovcu odprla se je letos jako zaželena in prepotrebna čveterorazrednica. S tem je Bovškemu okraju zelo pomagano. Dotično poslopje se uže zida in drugo leto, ako Bog da, bomo imeli slovesno otvorjeno. Da bi nam rodila v ožbilji zaželenega šadu,

kterega mi silno potrebujemo, to je naša živa želja; v to Bog pomodi. Ker govorim ravno o šoli, naj povem, da bode dne 19. t. m. v Tominu volitev novega pom. okrajnega šolskega sveta. Da je ta volitev važna, bode vsak lahko vedel. Pri tej priliki me sili k svetu. Volite v okr. š. svet može neodvisne, *) može katerim je šola, torej zapredek našega naroda, globoko pri srci. Dobra šola nama je silno potrebna, ker ona je vzgojiteljica mladine naše.

Mladini pa tiče prihodnost, in da nam bo ta mila, moramo imeti dobro vrejene narodne šole. Na noge torej, in Bog blagoslovi pravično stvar!

Iz Ljubljane, 8. nov. (Izv. dop.) Naš kranjski deželni zbor je 24. dan minolega meseca završil svoje zasedanje. Sklenil se je naš sabor letos s to razliko v primeri z vlaškim sklepom, da nobeden naših poslancev ni vrgel patetično, a nepremišljenih besedi; v slovensko občinstvo, katerih potem obistiniti niso mogli ali hoteli, in ki so razrušile solidarnost med našimi poslanci. In zdaj, ko je redutna dvorana zopet zapušćena, gotovo bilo bi umestno vprašanje: Kaj so slovenski poslanci dosegli s svojim opertunstvom? Na to vprašanje bodo naši slovenski poslanci meritorno imeli odgovarjati pred svojimi volilci. Pošteno so se sicer borili v zbornici, kakor zmerom, i duševnih podedov imajo zaznamovati, dajčkrajnarstvo se je glazni jednako zvijalo pod silnimi udarci, s katerimi je bilo obsuto; divje je cvlilo, ko so naši orjaki Vošnjak, Zarnik, Svetec, Potočnik itd. dajčkrajnarski hydri stopali na glave: Pirkerju, Ogrincu itd. Žalibože, vse to delo je bilo zaman! Udarci v vodo. Pirker sedi kljub res drastičnim obdolžitvam od narodne strani v deželnem zboru še zmerom prav široko na inšpektorskem stolu in po znani svoji metodi še zmerom "liberalizuje" kranjsko učiteljstvo. Prijateljski mu pomagata to delo izvrševati gospoda nemška Kočevarja Linhart in Sima, a se zraven prav dobro počutita. In še zdaj se na ljubljanskem gimnaziji nastavlja taki profesorji, ki ne znajo ni po pravilih o našem jeziku slovenskem. Kaj čeno? Mi se prištevamo ravno v vrsto tistih ljudi, ki so prepričani, da se dandanes zidovje nič več ne podira s trombami in pozavnami. Zato je jako obžalovati, da se je od narodne strani toliko duhovitosti tje v en dan potrosilo. Vrh tega se pa ima tudi še priznati, da se je nemška večina našega deželnega zbora takično in strategično prav dobro gibala. O pravem času je uporabila vsako najmanjšo napako svojih nasprotnikov; tako je bilo mogoče, da je cela zbornica izrazila Kočevarju Stampflu zahvalo cele dežele, zato, ker je izključno za same nemške Kočevarje osnoval neke štipendije. V naslednji seji je narodna stranka sicer protestovala zoper tako zahvalo, meneč, da kar je krošnjar Stampfl storil za svoje rojake, to se prav nič ne dotika ostale kranjske dežele. Ali v stenografskih zapisnikih vendar stoji, da v tej in tej seji kranjskega deželnega zbora je cela zbornica votirala zahvalo kranjske dežele Stampflu. Dalje! V klubu narodnih poslancev je bilo skleneno, da noben slovenski poslanec ne vstopi v kak tak odsek, kjer bi sedel i Vesteneck, in da bode cela narodna stranka zapustila dvorano vselej, kadar bode Vesteneck nastopil kot poročevalec. Kaj so storili gospodje iz večine? Kadar so hoteli mahitati po kranjskem prebivalstvu in po narodni stranki in to brez debat, poslali so na poročevalski stol bavava Vestenecka. Naši poslanci so jo ven potegnili, in potem je prav komod Dežman votiral zahvalo cele dežele baronu Apfaltrernu, baron Apfaltrern Dežmanu, postojinski Cicerou Deu kamniškemu Keclju in narobe, in tako dalje. Kadar so bili s tem "gešestom" pri kraji, stopil je Vesteneck s poročevalčevega prostora, in naši poslanci so se zopet vrnili v zbornico. Zadovoljnost na obeh straneh; na nemškutarski, ker so tako lahko disponovali z "zahvalo" kranjske dežele, a na narodni, ker so očitno pokazali svoje globoko zaničevanje do Vestenecka. Tako, da je ob sklepu našega deželnega zbora mnogokdo vzdihnil: čast Bogu, da se je prenehala ta komedija; da bi se le drugo leto zopet ne ponavljala.

Nedavno je osnovalni odbor za obrtsko kranjsko zadrugo sklical shod obrtnikov. Na tem shodu so se prečitala pravila, ki pa niso drugega, nego kopija pravil necega nemškega društva. Društvo to imelo bi namen—saj na papirji tako stoji—skrbeti za prospek kranjskega obrtništva, a vendar se vidi uže zdaj, da bi to društvo delalo le veliko politiko. Izdajati hoče svoj časopis. Na shodu se je tudi precej govorilo; tako je jeden pridigoval nevarno načelo: obrtnik bodi breznaroden; narodnost naj slovenskega obrtnika ne briga; narodno vprašanje ne ngira nič slovenskega obrtnika. I bombastičnih fraz, kakor: glavni faktor na Kranjskem je obrtnik, bilo je slišati. O tej snujoci se zadrugi poročal sem vamo uže enkrat mimogredé. Takrat sem dejal, da naši merodajni krogi delajo z ozirom na to zadrugo politiko tice štruca. Ta politika se še zdaj nadaljuje. Vse se hoče samo

*) Neodvisnih mož je za šolske svete raznega obsega, in zlasti tudi pri Vas, toliko bolj potreba, kolikor imamo mogočnšo o. kr. okr. glavarje, kateri našim prebojazljivim možkom vsako stopinjo v javnosti le preradi narekujejo! Ur.

z igorovanjem udušiti, a to ne gre. Tukajšnji slovenski listi še zdaj ne vedo, kaj bi počeli s to obrtsko zadrugo, kakó bi se njej nasproti vedli. Zato kar molče ob vseh napadih, ki so se javno vršili na preje omenjenem shodu na naše slovenske posiance, na slovensko novinarstvo itd. Jaz moram res reči: če po zdanji osnovi ta zadruga našim veljakom, ki se tako malo brigajo za peneco se vodo okolo njih, ne bo nevarna, to nikakor ni njih nsluga, nego to je usluga osnovevalcev samih, ali pa je krivda teh. Stvar je namreč ta-le: Ko se je reklo, da v Ljubljani se hoče osnovati obrtsko društvo, zanimali so se res vsi obrtski krogi za to, da bi se stvar izvedla. Kmalu pa so se jeli povpraševati: kdo pa sklicuje, kdo osnavlja to društvo? In tu so prišla na površje imena tukajšnjih mlajših obrtnikov ja ko dvomljivega značaja,—sami kričači. To je starejše premišljene obrtnike ostrašilo, v zvezo niso hoteli stopiti in pajašiti se z možem, ki je odobral umor ruskega carja Aleksandra II., ki je na obrtskem shodu v Gradci zadnjič dejal: "Die frühere laibacher handelskammer hat für uns (obrtnike) nichts thun wollen, die jetzige thut aber nichts, weil sie unfähig ist." Z eno besedo: starejši obrtniki, videvši, kakšni elementi se vzdigujejo iz blata, ohladili so se, in dandanes je dvomljivo, ali se ta zadruga res osnuje. Jaz naravnost rečem, da vsled tega, kakor stojé zdaj stvar, bilo bi tudi res bolje, da se vse razbije. To je i mnenje spoštovanih obrtnikov, s katerimi smo v dotiki. Večina ljubljanskih obrtnikov namreč pravi in tako-le kalkulje: obrtske zadruge nam ne treba, politikujočega obrtskega društva, ki bi sejalo samo razpor, pa še menj; s takimi društvi bi se nam le davki vekšali, a za zboljšanje obrtstva ne morejo nič storiti: mi imamo dosti zastopnikov v obrtski zbornici; če se nam bo kje krivica godila, bomo se obrnili do teh legalnih svojih zastopnikov, ki nam bodo preje pomagali, nego politikujoče čestihlepnosti le jednega moža in njega krevljasti politiki ustrezajoče obrtsko društvo. Vrh tega bi pa tiralo še tako politiko, ki bi se prav nič ne strinjala z narodnostnimi našimi načeli, bila bi to politika demoralizacije, politika najgršrega kruhoborstva in nemškutarjenja. Ali nimajo obrtniki prav, ki tako mislijo? In ki ne pusté Luise Michelskim elementom na površje? Menim, da!

Umrl je tukaj dne 1. t. m. Viktor Eržen, stud. juris, o katerem pravi tukajšnji list, da je o njem gojil "najboljše upe." Je uže mogoče. Viktor Eržen je dopisoval o svojem času uže v celovski "Besednik", kjer je čitali tudi več njegovih pesniških poskušanj; pri "Narodu" je delj časa sodeloval, in tu je čitali v raznih njega letnikih več Erženovih preloženih novel, pripovedij itd. "Dramatično društvo" se ima Erženu zahvaliti za več prav dobrih igrokazov, preloženih tudi iz srbsčine, za kateri je jezik je ranjki posebno navduševal se. Pisal pa je sploh tako lepo in čisto naš jezik, o katerem mnogi izmed naših mladeničev, ki se tudi prištevajo med pisatelje, nimajo niti pojma. Duhovito tedaj ni rečeno, "mi smo gojili upe", ampak precej ošabno je, kajti, kar so ranjki Jurčič i drugi pripoznali uže zdavna, to se ne spodobi odrekavati nemerodajnim Viktor Erženu, ter je ravno tako breztačno, kakor to, če se našemu dopisniku očita kukovnost od take strani, kjer se je zadnje čase kukovnost najbolj gojila.

Politični pregled.

Pomenljiva in vesela novica tega tedna je ta, da je grof Taaffe odločil in je imenovan za moravskega namestnika dr. jur. Fred. grof Schönborn. Ta visoki aristokrat, ki je še le 40 let star, ja dosmrtni ud gosposke zbornice. On je konservativec in odločno želi sprave med narodi, ter je še lani izrekel, da se Čehom mora pravica zgoditi po zgodovinskem pravu. On je spretna in krepka moč, ter bo kot ces. namestnik deloval ne samo v krogu uprave, ampak na vse strani. Slovani imajo veliko upanje vanj, toliko bolj so nemški nacionalci razkačeni.

Sliši se, da bar. Kraus, ki je doslej samo vodil namestništvo v Pragi, postane tudi definit. namestnik za Pemsko. Bil je te dni na Dunaji in je gotovo tukaj pojasnil stvari, kakor jih je poslednje mesece opazoval. Za Čehe gotovo ni mogel poročati neugodnega.

Zanimive so izjave sekcijkega načelnika pl. Kallay-a, ki zdaj zastopa zunanje ministerstvo. On in grof Andrassy sta v ogerski delegaciji jasno rekla, da Italija se je Avstriji približevala, Italija je Avstrijo iskala. Avstrija se nima bati Italije, ko bi začela vojsko z nami; Italija bi imela škodo, tudi ko bi zmagala. Od Italije Avstrija ne želi ničesar, pa se je tudi ne boji v ničemer. Te besede so bile jasne in

skoro razžaljive za Italijo, dasi v pogledu na položnje resnične. Vsled tega so pa v vladnih krogih ital. ošupnjeni in poparjeni. Nemški nacionalci se pa tudi jezé, ker vidijo, da Italija vendar ni sklenila toliko intimnega prijateljstva z Avstrijo, kolikor bi bili oni želeli, in kakor so takó rekoč že na pomoč klicali po njih slikah mogočno Italijo.

Kallay in Andrassy sta se sama prestrašila svojih odkritosrčnih izjav v tem oziru, in sta to hotela nekako z lepšimi besedami „popraviti“. Ali obseg njunih poprav je bistveno prejšnji, in to mora veseliti zlasti nas Slovence, katerim je došla direktiva tudi od merodajne strani.

Vladni časnik „Wien. Zeitg.“ je objavil onidan stanje državnega dolga koncem prvega pol leta 1881. Ves dolg je koncem junija znašal 3 milijarde, 215 milijonov in 356.945 gold., od katerega je treba plačevati letnih obresti 132 milijonov in 535.060 gold. Pomnožil se je ves dolg v zadnjem pol letu za 50 milijonov in 912.830 gold.

Vojni minister je v proračun za leto 1882 postavil med družimi te-le izvanredne troške: za trdnjave na Tirolskem in v Dalmaciji 200.000 gl., za trdnjave v Pulji 1.500.000 gl., za trdnjavo v Krakovi 700.000 gl., v Premislu 600.000 gl. in za varstvo pontebeske soteske 250.000 gl.

Za nadbiskupa sarajevskega je imenovan P. Paskal Bukonič, frančiškanski provincijal obsedenih dežel. S tem imenovanjem dobiva prizadevanje biskupa Strossmayerja, kateri hoče katoliško hierarhijo zopet v Bosni in Hercegovini ustanoviti, veliko podporo. Bukonič je Bosnjak, izšolan v Rimu; on je bil voditelj one deputacije leta 1878., ki je v Pešti, sestavljena iz vseh stanov in veroizpovedovanj Bosne in Hercegovine, poklonila avstrijskemu cesarju ono a-dreso, v kateri je bil zvan knez obsedenih dežel.

Vlada je proglasila vojaško postavo za Bosno in Hercegovino. Po tej se bodo jemali v vojake prebivalci tudi teh pokrajin ne samo za branbo teh 2 dežel, ampak za vse cesarstvo. Ta korak bi utegnil imeti mnogo posledic, in se še ne vé, kaj poreče Rusija o tem. Turčija se bo upirala, češ, da ti 2 pokrajini nisti avstrijski, ker je naša samo uprava. Ali naša vlada bo imela morda podporo v Nemčiji, ktera se veseli, da Avstrija dere naprej proti vshodu.

Na Nemškem tudi ta teden niso še pri kraji one volitve, ki se morajo ponavljati. Mislijo pa, da Bismark bo skušal konservativce in središče, ki je močno, zediniti v večino. Judje se ve da bodo strašili pred Vatikanom iz bojazni, da bi ne kovali več sami postav, primer-nih samo judovskim advokatom. Radi bi Bismarka spreobrnil in raznašajo vsako vest, ko bi se Bismark prijazno izrazil proti judom. Ali nemškemu kanclarju tako dobrikanje ne bo pomagalo, in tudi nemškemu kronprincu ne, ki je prijazen judom. Ljudstvo je moč, in ta moč se krepi proti rodu, ki je Evropi samo v nesrečo.

Srbija je odstavila metropolita, patrijarha Mihaela, ker se je neki ustavljal plačevati eno vrsto davka. Ali ta veliki duhovnik ima veliko stranko na Srbskem in tudi v Rusiji. Utegnejo nastati zarad tega spletke in neprijetnosti za kneza, še bolj pa za sedanjo vlado. Patrijarh ve za to in vsled takega položja se je ukazu knezovemu uprl z odločnim protestom.

Črnagora dozda ni imela nobene srednje šole; letos se je odprla prva in edina realna gimnazija. Lep korak!

Albancl bi menda radi, da bi njih kraje zasedla Avstrija. Ni lahko verjeti te vesti, če pomislimo, da doslej ni bilo še spodbudnih zgledov v upravi doslej posedenih dežel od avst. vlade.

Irska dež. liga se ni ukrotila, ampak je še krepkeja, odkar so potisnili Angleži nekaj vodnikov v ječo. Govori se, da bo Gladstone odstopil.

V Tuneziji Francozi vendar nekaj napredujejo, potem ko so toliko vojakov tje poslali in tudi že žrtvovali.

Domače stvari.

Imenovanje. Poleg g. Leop. Budala pride tudi g. Jož. Gorjup, dozda sodnik v Korminu, oba kot dež. sodnjema svetovaleca k okrožni sodnji v Gorico. G. Karol Pleško, pravi rodoljub, ki se je za nas potegoval v najhujših časih, pride iz Litije, kjer je bil dozda sodnik, v Novemestu kot svetovalec tamošnje okrožne sodnije.

Predelska železnica. Gledé na to, da se letos potegujejo v Ljubljani in Trstu za drugo progo ali železnično črto, ki bi neodvisna od južne železnice vezala Trst, razgovarjali so se tudi v goriškem mestnem starešinstvu o tem, in so sklenili odposlati prošnjo na zbornico drž. poslancev in na vlado, da bi se napravila v prvi vrsti železnica čez Predel, in samo, ko bi ne bilo mogoče doseči predelske črte, naj se prošnja ozira na črto od Loke mimo sv. Lucije v Gorico in odtod v Trstu. Prošnja se sestavi v soglasi s kupčjsko zbornico goriško.

„L' Eco del Litorale“ je bil zaplenjen tudi v nedeljo, tedaj 2 krat zaporedoma. Consolatum miseris...

Razglas. Naznanja se s tem, da sta razpisana dva izmed stipendijev, ustanovljenih po ravjem Avguštinu bar. Codelli-Fahnenfeldskem, vsak po 100 gl. na leto za dijake Goriški c. kr. gimnazij, si-nove deželnih plemenitašev ali zlahtnikov te grofije. Prosvici naj podajo svoje dotične vloge, s postavno predpisanimi spričevali, do 15. decembra t. l. pri deželnem odboru goriškem.

Goriško gledališče je prešlo soboto obhajalo svojo stoletnico z isto ital. igro, s katero se je bilo od-prilo pred sto leti.

General bar. Waldstätter menda zapusti Gorico; na njegovo mesto pride kot poveljnik brigadi polkovnik knez Rud. Lobkovitz.

Pravila „Slovenskega bralnega in podporne-ga društva v Gorici“ so se danes izročila po kr. okraj. glavarstvu v potrditev.

Okraj. učit. konference v Gorici. 26. okt. t. l. se je udeležilo 54 učiteljev in učiteljic. Izvolili so si svoje zastopnike, in sicer: V c. kr. okrajni šolski svet: gg. Vinko Černica, učitelja v St. Petru, Jožefa Komavca, učitelja v St. Andreži; v deželno učiteljsko konferenco gg. Tomaža Juge, nadučitelja v Solkanu, Vinko Černica, učitelja v St. Petru; v komisijo okraj. učit. knjižnice gg. Tom. Juge, Jožefa Komavca, Jak. Setničarja, nadučitelja v Ajdovščini, Vinko Černica in M. Zega; v stalni odbor V. Černica, Jožef Komavca, Tom. Juge, Ant. Bajca.

Med razpravami se nam zdi ona o nadaljevalnih tečajih najvažnejša. Mesto da bi se v teh učilo po 4 ure na teden čez celo leto, učilo naj bi se od začetak šolskega leta do 30. aprila po 6, oziroma po 5 ur na teden; in od 1. maja dalje pa le po 2 uri, kar se lahko ob nedeljah zgodi.

Po končani konferenci so določili učitelji osnovati „učiteljsko društvo za goriški okraj.“ Y.

Mil. škof Dobrila, o katerem smo poročali, da je nevarno oboel, se je nekoliko zboljšal. Po cerkvah trž. škofije opravljajo molitve. Slov. ljudstvo goreče prosi, da bi mu Bog ohranil ljubljenejšega višega pastirja.

Vodovod iz Ilirske Bistrice v Trst. V li-stih se bere, da je Trst kupil od Bistričanov vodno pravico za 160.000 gl. Ker jima to pravico 10 hiš, dobi tedaj vsaka 16.000 gl. Za vsakdanjo potrebo pa Bistričanom še dosti vode ostane.

Telefonske poteze v Trstu napravijo gg. K. Preinitsch in dr. E. Geiringer iz Trsta in rudar-ski vodja J. Wessely iz Dunaja; trgovinski minister jim je dal dotično dovoljenje.

Avstrijskega Lloydja vozne črte se imajo zdato premeniti. Na Dunaji je prav zdaj zbrana posebna komisija, sestavljena iz poslancev avstrijske in ogerske vlade, ki se o tem dogovarja.

Slavnost v Dolini je bila kakor poroča „Ed.“ sijajna. Ker nismo dobili družega poročila, naj pove-mo da so se v odbor pol. društva „Edinost“ izvolili na predlog g. Polića ti gospodje: Za načelnika Ivan Nabergoj, za odbornike: Gorjup Ivan iz Proseka, Dole-nec Viktor, Dolinar Ivan, Jan Juri, dekan v Dolini, Nadlišek Štefan, mestni svetovalec, Sterle Gustav, uradnik banke comerciale, Jenko Slavoj, trgovec Pod-gradam v Istri, Mohorčič Rajmund, župan v Sežani, Devetak Josip, deželni poslanec v Tolminu; za na-mestnike: Lampe Eduard, vrhovni župan v Dolini, Obernig Jakob, trgovec v Divači, Orlič Franjo, žup-nik v Zminju, Purič J. Marija, posestnik v Kadinu, Trobec Anton, umetni kamenosek pri sv. Ivanu, Pri-možič Jožef, posestnik v Rojani, Vatovec J. Marija, posestnik pri sv. Ivanu, Smerdu Franjo, trgovec v Bazovici, Malalan J. Marija, posestnik na Opčinah.

Gledališče ljubljansko je imelo zopet enkrat in sicer v nedeljo slovensko predstavo. Gledl-

dišče je bilo dobro obiskano; samo prostori, ktere imajo nemškutarji v najemu, so bili prazni. Vidi se da sovraštvo sega tudi v umetnost, o kateri so govorili dozda, da je bolj kosmopol. pomena!

Novo klavnico so odprli v Ljubljani. Stane nad 135.000 gl., pa je tudi dobro urejena po novejših zgledih.

Gozdarski elevi s Primorskega, Kranjskega, Štajerskega in Koroškega so imeli zadnji teden v Lju-bljani državno preskušnjo. Večji del njih je preskušnjo izvršilo dobro, nekateri pa so padli.

Krida: Zadnji teden je plačila ustavil tržaški trgovec Formigini. Govori se, da je 200.000 primanj-kljaja.

† **Simon vitez Wilfan**, prošt v Novem mestu, zelo spoštovan in priljubljen mož, umrl je 4. t. m. v 80. letu življenja. Bil je Preširnov sošolec. Zda živi le eden Preširnovih sošolcev še, vrli naš narodnjak, vipavski dekan, katerega naj Bog še mnogo let ohrani!

V Zagrebu so imeli 9. t. m. ob obletnici hu-dega lanskega potresa velike cerkvene svečanosti.

Prvi poduk. Navod za podučevanje na naj-nižji stopnji narodne šole z ozirom na Razinge-Zu-merjev Abecednik za slovenske ljudske šole. Sestavil Ivan Lapajne, ravnatelj meštanski šoli v Krškem. V Ljubljani 1882. Založila in tiskala Ig. pl. Kleinmayr et Fed. Bamberg. Knjiga ta je bila naznanjena za le-tošnje šolske počitnice in se zdaj razpošilja med svet. V veliki osmerki obsega 116 strani in je čednega tiska. Rodovitni pisatelj naše ljudsko-šolske književ-nosti pravi v predgovoru, da je zato knjižico nabiral snovi tudi iz slov. šolskih listov. Knjižica bo gotovo ustrezala našim učiteljem, in jo jim tudi mi toplo priporočamo. Stane po pošti 65 kr.

Razne vesti.

Nové stotake (bankovca po 100 gold.) je iz-dala avstrijsko-ogerska banka 31. dne oktobra, tedaj pred dvema tednoma. Nosijo pa ti na novo narejeni bankovci napis ob 1. maja 1880. zato, ker namestu-jejo stare uže zelo zamazane in raztrgane dne 15. januarja 1863. leta narejene stotake. Stari bankovci se pri velikih in malih blagajnicah avstrijsko-ogerske banke jemljejo za plačilo ali zameno do 31. julija 1882. Od 1. avgusta 1882. se bodo jemali v uradih avstrijsko-ogerske banke le na Dunaji in v Budapešti za plačilo in zameno, pri drugih pa se bodo le samo zmenjavali. Od 1. novembra 1882. naprej ne jemlje več banka teh starih bankovcev za plačilo: tedaj naj se vsak tega papirja znebi do 31. oktobra 1882. Zamenjavali se bodo ti bankovci pri glavnih uradnih avstrijsko-ogerske banke na Dunaji in v Budapešti.

Gospodarstvo.

Letošnja vinska trgateg.

(Konec.)

Gospod! v združbi je moč, v delovanji vseh! Razveselilo me je tudi, da sem tu in tam uže mnogo prav zgledno nasajenih novih vinogradov našel in nemalo takih z burgunderjem, modro frankinjo, vlaškim in renskim rizlingom po Brdih (v Štverjanu, nad Grojno, Podgori, Kvijekem, Šmavru, S. Martinu), tako da se zamore z mirno vestjo vsklikniti, „e pur si muove!“ Grozdni mlinov, mrež za obrobkanje ja-god od hlazin, filtrirnih strojev itd. se uže dokaj najde po deželi, tako da smemo upati, da je prva le-dina zrahljana, ter da bo seme zmaglo vspevati.

Iz šolskega trtnega nasada navajam te-le resul-tate preiskovanja grozda:

	je kazal	20% slad.	5.20% kisline
Burgundec	21	4.5	„
Rulandec	18.3	6.8	„
renski rizling	18	6.5	„
vlaški rizling	16.5	5.8	„
Slankamenka	18.8	5	„
Zastavica	16	6.5	„
Ružica	19	6.2	„
Zelenika	16	7.5	„
Glera	17	6	„
Maslovina	20.2	7	„
Bordó	16	10	„
Kadarka	20	8	„
Garofan	16	10	„
Alicanthe	18.5	7.2	„
Rifosk isteraki	18	7.5	„
Rifosk kraški	18	6.2	„
Lagrain	20	5.8	„
Kraljevina	16.5	6.8	„
Malvazija	18.5	6.5	„
Rudeči vrh	18	6.2	„
Dinka	„	„	„

Osip	17.5	5.8
Črni kalar	17	7
Gorgonc	17.5	6
Modra frankinja	20.5	5.5
Gerganija	20	5

Gledé rodovitnosti ali posebnih lastnosti, katere smo imeli med letom priliko opazovati, moremo naslednje uavajati: Prav hvalevredne so sorte: Vlaški rizling, renski rizling, Bordó in Burgunder črni, vsi ne le jako rodovitni, ampak tudi trpežni od cvetja do dozorevanja; potem rulanec, ki je skoro naj rodovitniši, pa proti zoritvi malce gnije; kadarka jako rodovitna, pa nekoliko pozno dozoreva; modra frankinja, rodovitna pa žalibog boleznim, (medeni rosi itd.) zelo podvržena: Prav dobro je obrodil garofan, sorta iz južnega Laškega.

Refošk je leto dovolj dobro obrodil. Prav bogata je bila Zelenika, ki je tudi dobro dozorela. Sploh je bilo vse grozdje prav zdravo, le proti jeseni — in to k sreči da ne popred — se je priklatlila medena rosa „Peronospora viticola“, strahovita nova plesnjava bolezen, ki skoro hujše opustoši vinograde od filokse-re. Posebno so trpele od nje: modra frankinja, maslovina, refošk in malvažija. Nastala burja je vsaj začasno nadaljnje širjenje te grozovite plesnivosti ustavila.

Proti tej bolezni ni še nobenega pomočka, zato pa moramo toliko bolj skrbeti, da vsaj razširjenje trosov ali zrnec te plesnivosti zabranimo, to pa s tem, da sedaj jeseni vse napadeno listje sežgemo.

Vse trtne sorte v rodovitnosti pa je prekosila Slankamenka. Njeno obilno prelepo grozdje je mnogoterega obiskovalca našega zavoda navdušilo. Pa tudi v Dornbergu sem jo našel v vinogradih čast, za napredek vinoreje jako zasluženega gospoda župnika F. Kramarja v jako odlični rodovitnosti in čvrstosti. (G. ž. Kramar je nabral iz 800 trt četrtega in tretjega perja 6 kvinčev vina, ki pride v razstavo. Ur.) Ni ji nič škodovito med raščo, in tudi dozorevala je rečno in stanovitno. Slankamenka je pač sorta, katere naj bi našo gler nadomestila, ker gotovo še dokaj več rodi, pa tudi dokaj bolje vino daje od glere.

Konečno omenjamo še, da smo tudi letos z dovoljenjem visokega deželnega odbora nakupili grozdja po 20 centov v Šmarjem, v Višnjeviku na Brdih, Cividin na Kanalskem itd., da bomo zamogli na naši kmetijski šoli tudi v tem oziru dejansko služiti vino rejskemu napredku.

S kmetijske šole: POVŠE.

Javna zahvala.

Gospodu Jakopu Biža, krčmarju pri Sv. Roku v Gorici. Podpisani, odšelši iz Gorice proti domu v Dornberg, po nesreči zgubil sem notes, v katerem je bilo 114 gl. v denarji in zraven še drugih dokumentov v veljavi 750 gl. Po tej zgubi naznanil sem po cerkvah od Gorice do Dornberga, da bi onemu, ki bi to našel in povrnil radovoljno podelil 50 gl. ali tudi ves denar, samo da bi mi notes, tudi po skrivni poti, poslal. In kako vesel sem bil, da se je našla tako poštena duša, ki je, zgubljeni denar našedši Goriškemu Magistratu izročila, predno se je po cerkvah to oznanilo. Tako sem pošteno vse nazaj vdobil, in podelil sem le deset od sto zgubljenega denarja. Zato postavljam za zgled g. Jakoba Biža, ter se mu javno zahvaljujem za povrnitev moje zgube.

VINCENC ŠINIGOJ,
posest. h. št. 140 v Dornbergu.

LISTNICA URED. Več dopisov smo morali za to pot odložiti. Gorp. A. K.: Nismo ponatisnili; bo menda bolj druga pot. Osebo več.

Pattison-ova vata za protin

najboljši lek zoper

protin in revmatizem

vsakotese vrste, kakor: bolečine v obrazu, prsih, vratu in zobeh, protin v glavi rokah in nogah, trganje po udih, bolest v hrbtu in ledjih.

V zavetih po 70 kr., polovica 40 kr. G. Cristofolletti, lekarnica pri črnem medvedu v Gorici na Travniku.

DUNAJSKA
BANKA IN BORZNA KOMISIJSKA HIŠA
išče zastopnika za
bankne in borzne posle.

Ta mora bivati na tukajšnjem mestu, imeti dobro ime in zadostno izkušenost za ta posel.
Na pismena prasanja odgovarja postrežljivo: Gosp. Jakob Herschman, upravnik lista „Neues Wiener-Tagblatt“ na Dunaji.

ozdravlja pismeno specialni
Božjast zdravnik **dr. Killisch**
v Draždanah (Dresden, Sach-
sen) Za velike vspehe (8000)
velike medalje znaust. društ.
v Parizu.

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbranntwein mit Salz
napravljen pod nadzorstvom po izvirnem predpisu
iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLETTI.

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brž, prej kot katero drugo, proti zunanjemu in notranjemu vnetju, opeklinam in speklinam, proti novim zapadom, neduhi, rakom, dristi, natoku krvi v glavo za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, na obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, mralici, ozebkom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušičnemu, skrajaku, kurdeju, žovani in omorici.

Veliko spričeval imamo, ki potrjujejo moč tega izvrstnega zdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdravil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar I. r.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel naj-
boljše vapehe, za katere se vam neskočno zahvaljujem

Alojz Klobučar, župnik in dekan v pokoji.

Prodaja se v izvirnih boteljkah po 40 kr. samo pri G.
Cristofolletti-ji, lekarju in c. k. dvornem priskrbniku v Gorici
na Travniku 14.

228/E

Oznaniilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà),
vstanovljene po grofu Thurnu, v Gorici naznanja,
da bode dne 5. decembra 1881 začela javna
dražba (kant) nerešenih zastav III. četrt leta 1880
t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca julija
avgusta in septembra 1880.

Ravnatelj: Lovisoni.

GLASOVIRJI!

Glasovirji, že rabljeni:

od Schott-a po 180 do 230 gold.

od Riedl-a po 250 do 300 "

2 Boesendorfer-jeva po 450 "

Cisto novi:

Kutschera, 1. vrste 430 gld.

Mayer, 1. vrste 450 "

Pri

G. F. Dragatin-u, v Gorici,

via Morelli št. 12.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprošto in naravno zdravilo je prava dobrodejna
pomoc in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudo-
vita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo
prav kmalu najtrdovratnejše želodčne boleti. Prav izvrstno v-
strezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vr-
niči, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih
mesečnih nadelnostih, zoper beli tok, božjast, zoper srčopok
ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omejenih
bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za
naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofolletti v
Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti.

Ene steklenica stane 30 novcev.

Proti napenjanju,
želodčni kislini
hemoroidom,
telesnemu zabasanju,
jetni in žolčni bolečini,
nečisti krvi,
krvnemu natoku,
proti glavi in prsim.

Po specialnem
zdravniškem predpisu
narejeno.

Glavni deli:

Ekstrakti iz švicarskih
medicinalnih zelišč.

1.— in v manjših dozah po 15 kugljic & 30 pf. Vsaka škatljica pravih švicarskih kuglic mora imeti gornji etiket,
beli švicarski križ na rdečem dnu predstavljajoč in podpis izdelovalca.

V Gorici; lekarnik J. CRISTOFOLETTI.

Koristneje in ceneje
kot vse

kis le v o d e.

Lehno topeče.

Rablivo za bolnike vsake
starosti.

Absolutno neškodljivo.

Prospekti, ki med drugim obsejajo tu-
ždi mnoge sodbje iz strokovnjaških kro-
gov o vplivu in neškodljivosti, se dobijo
v doli naznanjenih lekarnah zastoj. Iz-
rečno naj se zahtevajo lekarnarja Rihard
Brandt-a švicarske kugljice, ki se dobijo
le v kositrenih dozah, s 50 kugljicami a m.

NAJBOLJA IN NAJCENEJA

OBLEKA ZA GOSPODE,

dečke in otroke, suknje za gospé,
waterproof in zimski plašči (dolmani)

dobivajo se zmerom v največem izboru
pri

IG. STEINER-JI V GORICI
poleg škofijske palače.

Ondi tudi vseh vrst obleka za p.
n. duhovščino, raznovrstne naprave, ka-
kor plašči za dež, katerih voda ne pre-
moči, najboljši izdelek, gomaše, popotni
kožuhi, lovske suknje, mufi za dame, po-
potne kape itd.

Naročbe se po meri takoj in elegantno
izvršujejo.

Muštri franko, kdor jih želi.

Glavni dobiček ev. 400.000 mark ali 500.000 lir v zlatu.	Naznanilo sreče.	Dobitki garantuje država.
--	---------------------	---------------------------------

Vabilo k udeležitvi dobitnih šans ob velikem izrečkanju
dobitkov, garantovanih od hamburške države, in se mora
dobiti

mark 9 milijonov in 100.000.

V teh ugodnih srečkanjih, ki obsegajo po pregledu, samo
100.000 lozov, pridejo na vrsto ti-le dobitki:

Glavni dobiček ev. 400.000 drž. mark.

1 dobit. a mark 250.000	55 dobitkov a mark 5000
1 dobit. a mark 150.000	5 dobitkov a mark 4000
1 dobit. a mark 100.000	109 dobitkov a mark 3000
1 dobit. a mark 60.000	212 dobitkov a mark 2000
1 dobit. a mark 50.000	10 dobitkov a mark 1500
2 dobit. a mark 40.000	2 dobitkov a mark 1200
3 dobit. a mark 30.000	533 dobitkov a mark 1000
1 dobit. a mark 25.000	1074 dobitkov a mark 500
4 dobit. a mark 20.000	190 dobitkov a mark 300
7 dobit. a mark 15.000	49 dobitkov a mark 250
1 dobit. a mark 12.000	60 dobitkov a mark 200
23 dobit. a mark 10.000	100 dobitkov a mark 150
3 dobit. a mark 8.000	2915 dobitkov a mark 138
3 dobit. a mark 6.000	itd. itd. v vsem 59.800 dobitk.,

ki izidejo v 7 delih v nekoliko meseceh.
Prvo izrečkanje je uradno odločeno in
cel izvirni loz stane samo gold. 3.50
pol " " " " " 1.75
četrt " " " " " —.88

in jaz razpošiljam te od države garantovane loze (na pro-
mese) tudi v naj daljnjše kraje proti vpošiljavi v goto-
vini, najprikladnije v frankovanih pismih. Vsak udelež-
nec dobi od mene zastoj z izvirnim lozom tudi izvirni
pregled, preskrbljen s pečatom državnim in neposredno po
izrečkanju uradno razkazalo, in ni treba za to prašati.

Izplačba in pošiljatev dobljenih zneskov

iz vršuje naravnost in naglo udeležencem in v največi tajnosti.
Vsakotero prasanje naj se napravi po pošti ali s
frankovanim pismom.

Oni, ki se hočejo udeležiti sreče, naj se za to pot
oglašé

do 21. novembra t. l.

ker je čas izrečkanja blizu, v popolnem zaupanju pod
naslovom:

Samuel Heckscher senr.,
Bank- & Wechselhaus, Hamburg.